

Oceňování nedokončené výroby a skladu hotové výroby skutečnými náklady

Valuing work-in-progress and finished goods inventory at actual cost

Bc. Viola Kindermannová – METALURGIE Rumburk s.r.o.,
finanční ředitelka, viola.kindermannova@metalurgie.cz

Klíčová slova: slévárna, kalkulace, skutečné náklady, nedokončená výroba, hotová výroba

Key words: foundry, calculation, actual costs, work in progress, finished goods

Abstrakt: Článek popisuje změnu metodiky oceňování nedokončené výroby a skladu hotové výroby z plánových kalkulovaných nákladů na náklady skutečné, která byla realizována v průběhu minulého roku ve společnosti METALURGIE Rumburk s.r.o. Je popsán způsob realizace a problémy, které musely být řešeny.

Abstract: The article describes the change in the valuation methodology of work in progress and finished goods inventory from planned calculated costs to actual costs, which was implemented during the last year in METALURGIE Rumburk s.r.o. The method of implementation and the problems that had to be solved are described.

Důvod změny metodiky

Minulý rok došlo ve společnosti METALURGIE Rumburk s.r.o. ke změně auditorské společnosti. Změna auditorů s sebou přinesla i nový pohled na slévárenskou výrobu. Z tohoto pohledu vyplynulo i mnoho úkolů, které musely být řešeny. První zásadní požadavek byl oceňovat nedokončenou výrobu a sklady hotové výroby skutečnými náklady. Druhý požadavek se týkal provádění ročních inventur ve skladech nakupovaných materiálů. V minulých letech jsme pro zjištění stavu na skládkových halách používali odborný odhad členů inventurní komise. S novými auditory přišel požadavek použít sofistikovanou metodu jako je vážení či měření objemu. Jak jsme se s těmito zá-

sadními požadavky v průběhu minulého roku vypořádali je popsáno v tomto článku a článku následujícím, který bude uveřejněn v některém z příštích čísel časopisu Slévárnictví. V tomto článku popíšu princip a metodiku oceňování nedokončené výroby a skladu hotové výroby skutečnými náklady a způsob řešení tohoto problému. V článku následujícím popíšeme použití sofistikovaných metod při provádění inventur stavu materiálu na skládkových halách.

Popis původního stavu – oceňování nedokončené výroby (NV) a skladu hotové výroby (HV) plánovými kalkulovanými náklady

Ve společnosti METALURGIE Rumburk s.r.o. používáme heterogenní informační systém tvořený systémem PREMIÉR a systémem OPTI. Oba systémy jsou propojeny tak, aby data vytvořená v jednom systému mohla být použita v systému druhém. Tématy kalkulací a cenotvorby ve společnosti METALURGIE Rumburk s.r.o. jsem se zabývala v předchozích článcích, které byly uveřejněny v číslech zaměřených na ekonomiku a produktivitu slévárenské výroby v minulých ročnících časopisu Slévárnictví. Připomenu tedy jen zásadní skutečnosti. Na základě ekonomického modelu slévárny, který je v BAB tabulce systému OPTI generován na základě skutečně záúčtovaných nákladů, vytváříme na základě obchodního plánu na každý následující kalendářní rok plán nákladů. Tento je využit pro stanovení plánovaných nákladových sazeb. Tyto jsou použity při kalkulaci výrobních nákladů a prodejní ceny odliktu. V systému OPTI používáme kalkulaci s nákladovou sazbou dělenou na variabilní a fixní část. V systému OPTI má každý výrobek svou individuální kalkulaci. Kalkulace výrobních nákladů je počítána dle vzorce:

$$VN = \sum i \text{ nákladová sazba } _i * \text{ norma spotřeby } _i$$

Norma spotřeby je plánovaná norma spotřeby výrobního množství či času, kterou uvádí technolog v rámci popisu technologie výroby daného výrobku.

Nákladová sazba je plánované korunové ocenění jednotky, ve které je výrobní operace normována, případně plánovaná cena materiálového vstupu pokud jde o vstup materiálový.

Nedokončená výroba i sklad hotové výroby jsou oceňovány plánovými kalkulovanými výrobními náklady. Tedy ocenění probíhá na úrovni plánových čili předběžných kalkulací. Nedokončená výroba slévárny je definována dle následujícího vzorce:

$$\text{Stav skladu NV} = \text{počáteční stav skladu NV} + \text{odlito} - \text{zmetkováno} - \text{předáno na sklad HV}$$

Vše oceněno plánovými kalkulovanými náklady jednotlivých výrobků. V systému OPTI jsou prováděny měsíční inventury stavů. Následně je generována regleta udávající pro jednotlivé zakázky počáteční stav, přírůstek, úbytek, konečný stav. Vyjádřeno kusově i hodnotově plánovými kalkulovanými náklady. Ve výsledné regletě lze jednoduchým proklikem zobrazit i detailní pohyby v daném účetním období. Příklad reglety rozpracované výroby je uveden na obr. č. 1. Reglety mohou být tříděny a sumovány po výrobních zakázkách případně po čísle výrobku či modelu.

Regleta rozpracované výroby po zakázkách za období 01.01.2023 - 31.01.2023

Kont.č.	Č. modelu	Zakázka	Pol.č.	Inventura 2022.12	Cena	Čekem	Dot.př.jmu	Mn.	Cena celk.	Dot.výstje	Mn.	Cena celk.	Stav	Cena
1001.00018	030304	22060003.10	2301	0	0,00	0,00		1,00	59 990,66		1,00	59 990,66	0,00	0,00
1001.00018	030304	22060003.10	2302	0	0,00	0,00		1,00	60 913,39		1,00	60 913,39	0,00	0,00
1001.00018	030304	22070015.08	2302	0	0,00	0,00		1,00	58 820,29		1,00	58 820,29	0,00	0,00
1001.00018	030304	22070015.08	2304	0	0,00	0,00		1,00	58 820,29		1,00	58 820,29	0,00	0,00
1001.00021	030401	22060028.13	2231	1	68 116,34	68 116,34		0,00	0,00		1,00	52 311,34	0,00	15 805,00
1001.00021	030401	22100021.01	2232	1	72 837,24	72 837,24		0,00	0,00		1,00	64 548,08	0,00	8 289,16
1001.00021	030401	22100021.01	22320	1	67 241,13	67 241,13		0,00	0,00		1,00	0,00	0,00	67 241,13
1001.00021	030401	22100021.01	2233	1	68 139,22	68 139,22		0,00	0,00		1,00	59 770,88	0,00	8 368,34
1001.00021	030401	22100021.01	2234	0	0,00	0,00		1,00	56 022,31		1,00	56 022,31	0,00	0,00
1001.00021	030401	22100021.01	2235	0	0,00	0,00		1,00	54 588,71		1,00	54 588,71	0,00	0,00
1001.00021	030401	22100021.01	2237	0	0,00	0,00		1,00	56 379,27		1,00	56 379,27	0,00	0,00
1001.00022	010498-2	22060028.12	2222	1	30 368,13	30 368,13		0,00	0,00		1,00	23 717,01	0,00	6 651,12
1001.00022	010498-2	22060028.12	2223	1	30 119,27	30 119,27		0,00	0,00		1,00	26 667,34	0,00	3 451,93
1001.00022	010498-2	22060028.12	2224	1	24 705,62	24 705,62		0,00	0,00		1,00	21 162,45	0,00	3 543,17
1001.00022	010498-2	22120009.01	2301	0	0,00	0,00		1,00	25 271,64		0,00	0,00	0,00	25 271,64
1001.00022	010498-2	23010009.01	2302	0	0,00	0,00		1,00	25 271,64		0,00	0,00	0,00	25 271,64
1001.00026	010537-3	22050004.27	2301	0	0,00	0,00		1,00	232 421,61		1,00	232 421,61	0,00	0,00
1001.00032	010686	22090011.03	2301	1	111 016,26	111 016,26		0,00	0,00		1,00	0,00	0,00	111 016,26
1001.00032	010686	22090011.03	2301	0	0,00	0,00		1,00	88 053,58		0,00	0,00	0,00	88 053,58
1001.00034	010645	22060028.14	2301	0	0,00	0,00		1,00	68 447,47		0,00	0,00	0,00	68 447,47
1001.00038	010473	23010014.01	2301	0	0,00	0,00		1,00	17 386,83		1,00	17 386,83	0,00	0,00
1001.00038	010473	23010014.01	2302	0	0,00	0,00		1,00	17 161,62		1,00	17 161,62	0,00	0,00
1001.00038	010473	23010014.01	2303	0	0,00	0,00		1,00	17 065,19		0,00	0,00	0,00	17 065,19
1001.00038	010473	23010014.01	2304	0	0,00	0,00		1,00	17 065,19		0,00	0,00	0,00	17 065,19
1001.00039	010124	22120014.02	2301	0	0,00	0,00		1,00	18 594,15		1,00	18 594,15	0,00	0,00
1001.00039	010124	22120014.02	2302	0	0,00	0,00		1,00	18 462,51		0,00	0,00	0,00	18 462,51
1001.00040	010125	22080004.02	2301	0	0,00	0,00		1,00	20 960,94		1,00	20 960,94	0,00	0,00
1001.00040	010125	22080004.02	2302	0	0,00	0,00		1,00	20 960,94		1,00	20 960,94	0,00	0,00
1001.00041	010127	22080004.01	2301	0	0,00	0,00		1,00	26 197,33		1,00	26 197,33	0,00	0,00
1001.00041	010127	22080004.01	2302	0	0,00	0,00		1,00	26 117,00		1,00	26 117,00	0,00	0,00
1001.00044	771717	22070013.03	2207	0	0,00	0,00		1,00	160 079,79		1,00	160 079,79	0,00	0,00

Obr. 1 Příklad reglety rozpracované výroby – tříděné po výrobních zakázkách

Sklad hotové výroby slévárny je definován dle následujícího vzorce:

$$\text{Sklad HV} = \text{počáteční stav skladu HV} + \text{předáno na sklad HV} - \text{vyskladněno}$$

Vše oceněno plánovými kalkulovanými náklady jednotlivých výrobků. Obdobně jako u nedokončené výroby jsou i v tomto případě prováděny měsíční inventury stavů. Po odsouhlasení stavů či případné korekci je generována regleta udávající pro jednotlivé zakázky či výrobky počáteční stav, přírůstek, úbytek, konečný stav. Vyjádřeno kusově i hodnotově plánovými kalkulovanými náklady. Ve výsledné regletě lze opět jednoduchým proklikem zobrazit i pohyby daného účetního období obdobně jako u reglety nedokončené výroby. Regleta skladu hotové výroby je uvedena na obr. č. 2.

Regleta skladu hotové výroby po zakázkách za období 01.01.2023 - 31.01.2023

Kont.č.	Č. modelu	Zakázka	Pol.č.	Inventura 2022.12	Cena	Čekem	Dot.př.jmu	Mn.	Cena celk.	Dot.výstje	Mn.	Cena celk.	Stav	Cena
1001.00018	030304	22060003.10	2301	0	0,00	0,00		1,00	59 990,66		1,00	59 990,66	0,00	0,00
1001.00018	030304	22060003.10	2302	0	0,00	0,00		1,00	60 913,39		1,00	60 913,39	0,00	0,00
1001.00021	030401	22060028.13	2231	0	0,00	0,00		1,00	52 311,34		1,00	52 311,34	0,00	0,00
1001.00021	030401	22100021.01	2232	0	0,00	0,00		1,00	64 548,08		1,00	64 548,08	0,00	0,00
1001.00021	030401	22100021.01	2233	0	0,00	0,00		1,00	59 770,88		1,00	59 770,88	0,00	0,00
1001.00021	030401	22100021.01	2236	0	0,00	0,00		1,00	54 588,71		1,00	54 588,71	0,00	0,00
1001.00021	030401	22100021.01	2237	0	0,00	0,00		1,00	56 379,27		1,00	56 379,27	0,00	0,00
1001.00022	010498-2	22060028.12	2222	0	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00
1001.00022	010498-2	22060028.12	2222	0	0,00	0,00		1,00	23 717,01		1,00	23 717,01	0,00	0,00
1001.00022	010498-2	22060028.12	2223	0	0,00	0,00		1,00	26 667,34		1,00	26 667,34	0,00	0,00
1001.00022	010498-2	22060028.12	2224	0	0,00	0,00		1,00	21 162,45		1,00	21 162,45	0,00	0,00
1001.00026	010537-3	22050004.27	2301	0	0,00	0,00		1,00	232 421,61		1,00	232 421,61	0,00	0,00
1001.00038	010473	23010014.01	2301	0	0,00	0,00		1,00	17 386,83		1,00	17 386,83	0,00	0,00
1001.00038	010473	23010014.01	2302	0	0,00	0,00		1,00	17 161,62		1,00	17 161,62	0,00	0,00
1001.00039	010124	22120014.02	2301	0	0,00	0,00		1,00	18 594,15		1,00	18 594,15	0,00	0,00
1001.00040	010125	22080004.02	2301	0	0,00	0,00		1,00	20 960,94		1,00	20 960,94	0,00	0,00
1001.00040	010125	22080004.02	2302	0	0,00	0,00		1,00	20 960,94		1,00	20 960,94	0,00	0,00
1001.00041	010127	22080004.01	2301	0	0,00	0,00		1,00	26 197,33		1,00	26 197,33	0,00	0,00
1001.00041	010127	22080004.01	2302	0	0,00	0,00		1,00	26 117,00		1,00	26 117,00	0,00	0,00
1001.00044	771717	22070013.03	2207	0	0,00	0,00		1,00	160 079,79		1,00	160 079,79	0,00	0,00
1001.00051	542403	22070015.10	2238	0	0,00	0,00		1,00	74 596,67		1,00	74 596,67	0,00	0,00
1001.00052	010924	22050004.14	2225	0	0,00	0,00		1,00	258 023,32		1,00	258 023,32	0,00	0,00
1001.00056	010365	22060025.03	2207	0	0,00	0,00		1,00	49 801,16		1,00	49 801,16	0,00	0,00
1001.00056	010365	22060025.03	2208	0	0,00	0,00		1,00	50 120,73		1,00	50 120,73	0,00	0,00
1001.00056	010365	22060025.03	2209	0	0,00	0,00		1,00	57 047,57		1,00	57 047,57	0,00	0,00
1001.00057	010460	22060025.01	2206	0	0,00	0,00		1,00	86 677,88		1,00	86 677,88	0,00	0,00
1001.00057	010460	22060025.01	2207	0	0,00	0,00		1,00	86 405,52		1,00	86 405,52	0,00	0,00
1001.00057	010460	22090009.01	2208	0	0,00	0,00		1,00	85 512,67		1,00	85 512,67	0,00	0,00
1001.00057	010460	22090009.01	2209	0	0,00	0,00		1,00	82 950,33		1,00	82 950,33	0,00	0,00

Obr. 2 Příklad reglety skladu hotové výroby – tříděné po výrobních zakázkách

Popis metodiky oceňování nedokončené výroby a skladu hotové výroby skutečnými náklady

Výše popsaný způsob oceňování však během před auditu, který byl prováděn novou auditorskou společností, nebyl akceptován. Byl vznesen požadavek alokovat vlastní náklady výroby přímo na daný odlitek a zakázku. Požadavek, který zní logicky a je využíván zejména ve strojírenských výrobních, kde výrobní technologie výrobku je popsána totální rozpiskou. Ve strojírenských sériových výrobních je výrobní technologie popsána do absolutního detailu jak materiálových, tak časových spotřeb jednotlivých výrobních operací a neobsahuje žádné nejistoty jako je to v případě popisu slévárenské technologie. Zvláště ve strojírenských sériových výrobních je požadavek alokace nákladů na výrobek a zakázku logický. I vzor pro následnou kalkulaci je pro kalkulaci s nákladovou sazbou jednoduchý.

$$VN \text{ skutečné} = (\sum_i \text{skutečná nákladová sazba}_i * \text{skutečně odvedený výkon}_i) + (\sum_i \text{skutečná nákladová sazba}_i * \text{skutečně spotřebovaný materiál}_i)$$

Skutečně odvedený výkon na výrobku (zakázce) je nahlášená spotřeba výrobního času, kterou hlásí pracovník provádějící danou výrobní operaci na výrobku prostřednictvím terminálu umístěném ve výrobě.

Nákladová sazba je skutečné korunové ocenění jednotky, ve které je výrobní operace normována, případně skutečná cena spotřebovaného výrobního materiálu.

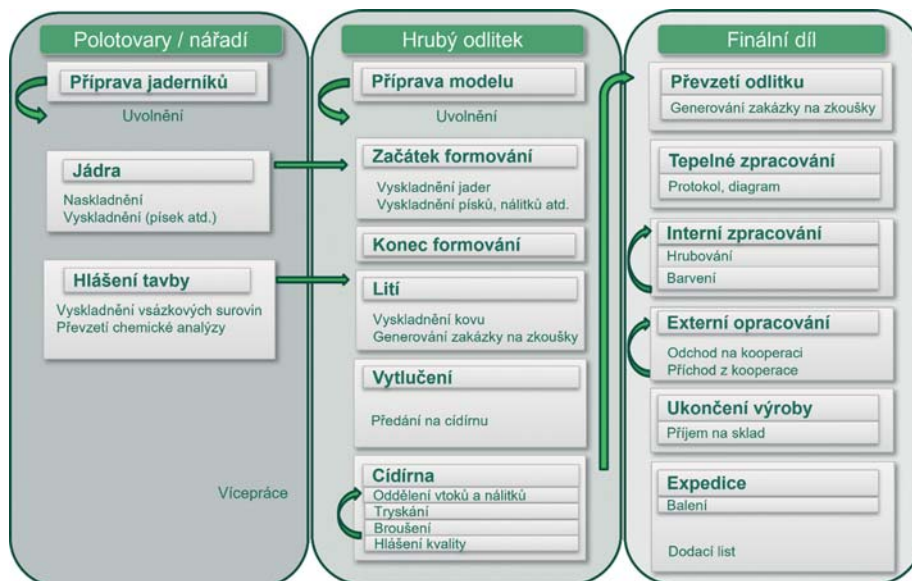
Skutečně spotřebovaný materiál je skutečné množství materiálu spotřebovaného pro danou výrobní zakázku.

Na první pohled se výše popsaný způsob oceňování skutečnými náklady zdá být logický a jednoduše realizovatelný. Jak se však ve slévárně našeho typu, kde převládá kusová a prototypová výroba odlitků ze šedé a tvárné litiny, s tímto vypořádat? Jak se vypořádat s tím, že nemáme zrealizováno odhlašování výrobních časů na pracovištích formovny? Jak se vypořádat s tím, že u tavírny je tekutý kov vyráběn pro více zakázek. Vsázka do pecí je vážena,

ale tekutý kov odlitý do forem vážen není. Dále musíme vzít v úvahu, že dolití a nedolití nálitku a vtokové soustavy znamená značnou chybu ve spotřebě. U desetitonových odlitků jde až o desítky kilogramů kovu. Přičemž náklady na tekutý kov reprezentují dnes až polovinu nákladů na odlitek. Obdobnou nejistotu můžeme vysledovat i při spotřebě jádrových a formovacích směsí. Formovací a jádrové směsi jsou vyrobeny pro více zakázek. Vsázka do mísičů je vážena, ale spotřeba pro výrobu forem a jader není. U kesonů opět vzniká nejistota ve spotřebě v závislosti na rozměrech jámy. Přitom formovací směs je druhou významnou nákladovou položkou. Váženy nejsou ani vratné materiály. Jak na tavírně, tak na přípravných směsích. Teoreticky tedy víme jak, ale prakticky nejsme schopni zabezpečit do matematicky jednoduchého vzorce správné vstupy. Zpočátku se nám zdálo, že úkol zadaný auditorskou společností nezvládneme a je neřešitelný.

Realizace oceňování nedokončené výroby a skladu hotové výroby skutečnými náklady

S postupem času však v duchu hesla „Kdo chce - hledá způsoby, kdo ne - hledá důvody“ jsme začali přemýšlet, jak požadavek zadaný auditorskou společností zrealizovat. Zkusili jsme se na problém podívat jinak. Pro to, abychom mohli alokovat skutečné náklady zaúčtované v daném období na zakázky, potřebujeme znát skutečné výrobní náklady a najít mechanismus jejich přepočtu na zakázky, realizované v tomto období. Provedli jsme analýzu možností námi používaných informačních systémů. Jelikož v systému Premiér účtujeme výrobní náklady dle místa vzniku – na nákladová místa, známe skutečné výrobní náklady za dané účetní období. První část problému máme tedy vyřešenu. Známe výrobní náklady. Zbývá nám definovat způsob přepočtu těchto nákladů na realizované výrobní zakázky. A opět v duchu hesla „Dejte mi pevný bod ve vesmíru a pohnu zemí“ jsme analyzovali, o která výrobní hlášení prováděná v systému OPTI se můžeme opřít. Na obr. č. 3 je graficky zobrazen výčet výrobních hlášení, která monitorují slévárenskou výrobu. Jak jsem se zmínila v předchozím textu, ne všechna a zvláště ta ze začátku procesu, máme zrealizována.

Obr. 3 Hlášení monitorující slévárenskou výrobu

Zrealizovány máme hlášení výroby jader, hlášení tavby, lití, hlášení na cídírně, hlášení převzetí na sklad hotové výroby odlitků, hlášení předání do kooperace a hlášení expedice. Vyskytla se tedy otázka, o která hlášení se opřeme při rozpočtu nákladů? Nakonec jsme zvolili hlášení lití, hlášení broušení a hlášení předání na sklad HV. V systému OPTI jsme začali využívat funkci v rámci kalkulací, která se nám v minulosti zdála být bezvýznamná, funkci součtování nákladů do nákladových bloků. Definice nákladových bloků je variabilní a variabilní je i přiřazení výrobních operací a materiálových spotřeb k těmto nákladovým blokům. Celkové kalkulované výrobní náklady tak máme rozděleny do nákladového bloku „do vytlučení“, který zahrnuje náklady od přípravy formovacích směsí přes náklady jaderen, tavírny, formovny a náklady na odlití. Tento jsme označili jako blok 1. Náklady od vytlučení po obroušení odlitku jsme označili jako blok 2. Náklady reprezentující náklady spojené s předáním odlitku na sklad HV a externími kooperacemi jsme zařadili do bloku 3. Výstupem kalkulací, tedy mimo standardního zobrazení nákladů po výrobních operacích a materiálových vstupech součtovaných na úrovních variabilních a fixních nákladů, je i výstup po nákladových blocích členěný na variabilní a fixní náklad. Příklad součtování výrobních nákladů do nákladových bloků je uveden na obr. č. 4. Díky této funkci jsme získali základnu pro rozpočet skutečných nákladů.

Archív kalku A00035748 - MER [item / OPTI] - opti

Ident.č.dílu 1001-00119 C.zakazn. 00001 Počet kusů 1
 Označení 08080002.04.01 Ident.číslo 0600-00120 01 Č.zakázky 08080002.04 Update ne
 Druh kalk. Zakázka C.nářadí 010718 Č.dávky -- Zák.nákl. 408
 Datum kalk. 13.01.2023 Název výložník vřeteniku Stat.dávky 0 Druh nákladů 0 Kalkulované
 Kalk.vzorec 1

HK nákl.blok	NB 00	NB 10	NB 20	NB 30	NB 40
VN I mzdy NB 00		696,00			
VN I prop NB 00	989,32	5063,50	6218,05	4994,52	
VN I fix NB 00			4037,55	1929,78	
VN II mzdy NB 00		739,08			
VN II prop NB 00	1050,56	5376,93	6602,95	5303,68	
VN II fix NB 00			4287,47	2049,23	

Náklady přírážek	Prop.nákl.	Celkem	Přírážky	Prop.nákl.	Celkem
	0			0	
	0			0	
	0			0	
	0			0	
	0			0	
	0			0	

Prod.kalk. bloky	Základní cena
Nábl 1	989,32
Nábl 2	3944,40
Nábl 3	1119,10
Nábl 4	696,00
Nábl 5	
Nábl 6	4000,50
Nábl 7	5136,00
Nábl 8	1119,10
Nábl 9	1426,80
Nábl 10	5497,50
Ks odlito	0
Dod.	0
Ks zmetků	0
Ks zmet.ext.	0

Obr. 4 Příklad součtování výrobních nákladů do nákladových bloků

Skutečně zaúčtované náklady za účetní období jsou na realizované zakázky rozpočítávány v poměru plánových kalkulovaných nákladů. Jak tedy celý proces ve skutečnosti funguje?

Po uzavření účetního období (měsíce) v systému Premiér jsou zaúčtované náklady na dílčích analytických účtech a na daných nákladových místech přeneseny do systému OPTI do aplikace nazvané BAB tabulka. V BAB tabulce jsou náklady sečteny dle přednastavených nákladových bloků a charakteru účtu (variabilní, fixní). Ze systému OPTI jsou v BAB tabulce dále sečteny plánové kalkulované náklady nákladového bloku 1, nákladového bloku 2 a nákladového bloku 3 zakázek, které byly v daném období realizovány. Náklady jsou opět členěny dle charakteru na variabilní a fixní. V BAB tabulce jsou současně vypočteny koeficienty udávající poměr skutečných a kalkulovaných plánových nákladů nákladového bloku 1, nákladového bloku 2 a nákladového bloku 3. Koeficienty jsou vypočteny jak pro variabilní, tak pro fixní část nákladů. Po výpočtu koeficientů dochází k zapsání skutečných nákladů na zakázky realizované v daném období. Skutečný náklad daného nákladového bloku dané zakázky je vypočten dle následujícího vzorce:

$$\text{Skutečný náklad} = \text{plánový kalkulovaný náklad} * \text{koeficient}$$

Poté je možno zobrazit regletu stavu rozpracované výroby oceněnou skutečnými náklady a regletu stavu skladu hotové výroby oceněnou skutečnými náklady. Změna stavu nedokončené výroby oceněná skutečnými náklady a změna stavu skladu hotové výroby oceněná skutečnými náklady je zaúčtována ručním zápisem na základě reglet generovaných ze systému OPTI.

Prínosy oceňování nedokončené výroby a skladu hotové výroby skutečnými náklady

Co jsme oceňování skladu hotové výroby a rozpracované výroby skutečnými náklady získali?

- Zjednodušený pohled na následnou kalkulaci zakázek. Systém OPTI umožní zobrazit a vyhodnotit pomocí prostředku pro zobrazení dat následnou kalkulaci zakázek. Porovnat u jednotlivých zakázek prodejní cenu, plánové kalkulované náklady a náklady skutečné.
- Možnost jednoduchým způsobem vyhodnotit přesnost předběžných kalkulací jednotlivých zakázek a jejich tvorbu ceny. Příklad ekonomického hodnocení zakázek je uveden na obr. č. 5.

Analýza zakázek skutečnosti s termínem 01.06.2022 - 30.06.2022

- zahrnout zakázky, náklady z aktuální kalkulace
- k nákladům VNIbar, a UVN je připočteno ETZ
- Zák = PC - MTZ - FUR - Doplčet rozdílů - UVN
- PKN = PC - MTZ - FUR - Doplčet rozdílů - VNIbar
- MTZ, ETZ, FUR načteno ze zakázky

Zakázka	Objednávka	Zakazník	Číslo účtu	Název	Materiál	váha ks	ks	PC celkem v Kč	Zák celkem v Kč	PKN celkem	PCks	Měna	PCks Kč	MTZ celkem	ETZ celkem	FUR celkem	UVNks	var/MIOks	PCAg	var. VIOAg	Počet vyr.	Náklad		
22060023.01	04/2022	DVOŘÁK	DV-07/22	kolobů	2420	92,00	3	21 447,96	335,01	4 783,00	7 149,32	CZK	7 149,32	2 642,80	1 418,64	626,52	5 681,21	4 398,28	77,71	47,81	3	20 389,19		
22060024.01	220168	GFK	7120309/402	Okružnice RC118 UT	2420	12 340,00	2	1 535 342,80	-13 305,42	272 525,70	767 671,40	CZK	767 671,40	254 204,00	126 855,20	56 023,60	619 210,31	476 294,75	62,21	38,60	3	749 888,83		
				GFK			2	1 535 342,80	-13 305,42	272 525,70			254 204,00	126 855,20	56 023,60							62,21	38,60	749 888,83
22060016.01	52063428	HEIDENREICH	3074.11524A01G	Maschinenbett	2425	2 320,00	1	175 669,70	-1 452,90	31 355,56	7 090,20	€	175 669,70	16 648,44	25 407,06	6 314,62	154 159,27	121 350,78	75,72	52,31				
22060016.01	52063424	HEIDENREICH	3074.11524A01G	Maschinenbett	2425	2 320,00	4	0,00	0,00	0,00	0,00	€	0,00	66 593,74	105 631,46	25 259,70	154 159,27	121 350,78	0,00	52,31				
22060020.01	52063425	HEIDENREICH	3074.11524A01G	Portál F2	2425	1 390,00	4	485 027,84	-7 194,88	84 644,68	4 696,20	€	116 256,96	39 896,84	63 287,81	15 134,04	104 297,46	81 337,57	83,64	58,52				
22060021.01	52063427	HEIDENREICH	3074.11524A01G	Portál F2	2425	1 390,00	4	0,00	0,00	0,00	0,00	€	0,00	39 896,84	63 287,81	15 134,04	104 297,46	81 337,57	0,00	58,52				
				HEIDENREICH			13	649 697,54	8 647,81	116 600,24			163 639,80	258 614,94	61 842,70							28,20	55,25	6,00
22060014.01	04/220918	OSO	111 01 5000/B50U	Stůl peníz	2430	380,00	3	93 149,40	5 046,81	23 003,97	31 049,80	CZK	31 049,80	11 742,00	5 859,60	2 587,80	24 500,00	18 605,21	81,71	48,96	3	84 357,48		
				OSO			3	93 149,40	5 046,81	23 003,97			11 742,00	5 859,60	2 587,80							81,71	48,96	84 357,48
22060006.01	103220030	RETOS	10240 1P	lůžko smykadla	2306	680,00	2	114 797,80	-3 761,06	20 093,20	67 308,80	CZK	67 308,80	14 008,00	6 900,40	3 087,20	50 731,73	38 804,60	84,41	67,07	2	120 858,74		
22060006.02	103220030	RETOS	15002 3P_2	Stojan 1.5M	2430	2 220,00	1	145 254,60	10 844,36	35 206,42	145 254,60	CZK	145 254,60	22 866,00	11 410,80	5 030,40	106 504,84	82 052,78	65,43	36,96	1	120 795,13		
22060006.03	103220030	RETOS	15004 OP	stůl 1250	2430	1 370,00	1	98 311,20	18 664,13	32 372,81	98 311,20	CZK	98 311,20	14 111,00	7 041,80	3 109,00	62 426,17	49 717,49	71,76	35,56	1	63 325,86		
22060025.01	103220047	RETOS	010460	podélné saně	2420	1 740,00	3	337 420,90	17 491,50	86 293,41	112 473,60	CZK	112 473,60	1 513,00	30 373,00	14 094,00	101 440,30	78 506,53	64,64	45,12	3	272 690,33		
22060025.02	103220047	RETOS	010469	saně příčné	2425	530,00	3	110 727,90	1 774,77	26 023,60	36 908,20	CZK	36 908,20	461,10	15 343,90	4 293,00	34 752,91	26 640,84	69,64	50,28	3	100 767,03		
22060025.03	103220047	RETOS	010305	stůl	2430	1 310,00	3	246 175,20	27 043,53	69 900,36	83 058,40	CZK	83 058,40	1 139,70	37 604,50	10 611,00	69 135,99	54 841,38	52,64	41,86	3	155 909,45		
22060025.04	103220047	RETOS	010485	lůžko	2430	6 500,00	3	967 560,00	-15 752,88	173 317,98	322 520,00	CZK	322 520,00	4 785,00	159 225,00	44 550,00	311 325,96	248 302,34	58,64	45,15	1	297 500,88		
22060025.05	103220047	RETOS	15007 OP	stůl otočný 1500	2430	1 910,00	3	370 387,20	98 053,62	151 679,40	123 482,40	CZK	123 482,40	1 661,70	55 294,00	15 471,00	85 068,96	67 191,67	64,84	35,18	3	206 956,85		
22060025.06	103220047	RETOS	15009 OP	stojan	2430	2 180,00	1	136 555,20	16 185,60	40 764,17	136 555,20	CZK	136 555,20	6 322,20	21 037,00	5 886,00	113 851,40	89 272,83	82,64	40,95	1	0,00		
				RETOS			20	2 527 189,48	179 543,57	635 747,82			61 178,50	364 646,50	106 141,50							63,02	43,80	1 339 869,28
22060016.01	OV12-225	SAPAL	OK003473	Válo skříňové	2425	330,00	6	171 665,80	7 164,84	41 687,62	26 614,30	CZK	26 614,30	20 394,00	10 177,20	4 494,60	23 272,06	17 518,23	96,71	53,09	6	160 621,13		
22060017.01	OV12-226	SAPAL	OK003473	Válo skříňové	2425	330,00	12	349 470,00	14 329,68	83 375,64	29 122,50	CZK	29 122,50	27 324,00	36 214,00	10 692,00	24 760,36	19 006,53	88,25	57,60	12	160 348,18		
				SAPAL			18	521 135,80	21 494,52	125 063,46			47 718,80	48 391,20	15 186,60							87,74	56,69	320 969,31

Obr. 5 Příklad ekonomického hodnocení zakázek

- Variabilita tiskových výstupů systému OPTI dává možnosti volby sumování, třídění, a definice různých pohledů na zakázku, či výrobek.
- V oblasti controllingu získáváme měsíčně informaci o efektivitě provozů sdružených do jednotlivých nákladových bloků. Koeficienty nákladových bloků vypovídají, zda zakázky realizované v daném období na střediscích sdružených do nákladových bloků slévárna a cídírna jsou realizovány s vyššími či nižšími náklady, než bylo kalkulováno v předběžných kalkulacích. Je-li koeficient menší než 1, byla výroba ekonomicky efektivnější, než bylo kalkulováno. Je-li větší, byly náklady větší než náklady kalkulované v předběžných kalkulacích.

Literatura:

- [1] Dokumentace informačního systému FRP OPTI
- [2] Kindermannová, Využití nákladového modelu pro plánování a řízení nákladů...Slévárnství 2-2021, str 87-92
- [3] Kindermannová, Použití materiálových a energetických přírůžek...Slévárnství 2-2022, str. 72-77